

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fıkhi” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Emir Fiili

Abdurrahman el-Zeyûd'a

Soru:

Kerim kardeşim emirimiz, Allah sizi korusun ve gözetsin. Müminlerin ve onların güçlülerinin muhlisleriyle seni desteklesin, Allah bu ağır yükü taşımanıza yardım etsin, bizi ve sizi, sevinçte ve kederde işitmek ve itaat etmek için biat etmek üzere elimizi elinizin üzerine koymak için çok yakında bir araya getirsin.

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh ve ba'd,

Ben, Şahsiyet kitabının üçüncü cildinin elektronik versiyonununun 168. sayfasındaki emir konusunu okurken şu metin üzerinde durdum: (Emir fiile gelince, kendisinden başka değil, sadece muzâri harfinin atıldığı şeydir.)

Soru: Muzâri fiil, kendisinden muzâri harfi çıkarıldığı zaman fiil, yani mâzi fiil olmaz mı?

Yani emir fiili değildir.

İbaremizde, baskı sırasında düşmüş olan bir söz var mı acaba?

Allah sizi mübarek kılsın ve Allah sizi sürekli gözetsin.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

O güzel dualarınız için Allah sizden razı olsun. Allah Subhanehu'dan bizler ve sizler için başarı ve istikamet temenni ediyorum.

İslam Şahsiyeti Kitabı'nın üçüncü cildinde emir fiili hakkında, (Emir fiile gelince, kendisinden başka değil, sadece muzâri harfinin atıldığı şeydir) şeklinde geçen söz, usul kitaplarında da geçmektedir. Örneğin **Âmidî'ye ait İhkam Fi Usulî'l Ahkam (1/58) gibi.**

(İsim bahsi cereyân ettikten sonra fiil ve harften bahsetmek kaçınılmazdır. Fiil, meydana gelen bir zamana bitişik bir hadiseye delalet eden şeydir. Hadise, mastardır, isim fiildir. Meydana gelen zaman ise, mâzi, şimdiki zaman ve gelecek zamandır. Mâziden olanlar, “kalktı ve oturdu” gibi.

Şimdiki ve gelecek zaman lafızda tektir ve “muzâri” diye isimlendirilir. Muzâri, başında şu dört eklerden biri olan fiildir. Bunlar; Hemze, Tâ, Nûn ve Yâ'dır. Senin: Egûmu, Tegûmu, negûmu ve yegûmu sözün gibi. Gelecek zaman, şimdiki zamandan kendisine “Sîn ve Sevfe” nin dâhil olmasıyla soyutlanır. Senin (سيقوم) “Kalkacak” ve (سوف يقوم) “Kalkacak” sözün gibi.

Emir fiile gelince, kendisinden başka değil, sadece muzâri harfinin atıldığı şeydir. Senin, Yegûmu fiilinde Gum demen ve benzerleri gibi.

Useymîn, Şerhu Elfiyye İbn Mâlik (3/11, dijital numaralandırmaya göre):

[Müellif Rahimehullah şöyle dedi: (Emir ve mâzi fiili, mebni olurlar, muzâri olduklarında da murab olurlar. Tekit Nûnu'nun doğrudan müennes Nûnu'na bağlanmasıdır. Yeru'ne men Futin gibi.) Sonra Şöyle dedi: (**Emir ve Mâzi fiili, mebni olurlar**) Yani: Emir fiili mebnidir ve

mâzi fiili mebnidir demektir. (بنيًا -Buniyâ) sözündeki elif harfi ise tesniye içindir. Çünkü bu, iki kişiye dönmektedir.

Emir fiili mebnidir. Murab olduğu da söylenir. Ancak sahih olan mebni olmasıdır ve muzâri (fiilin) cezim olması üzerine mebni olmasıdır. Yani mûzarisi Sükûn ile cezim olursa, o zaman Sükûn üzerine mebni olur. Yok eğer muzârisi, illet harfinin veya Nûn harfinin hazfine mebni olursa, o zaman illet harfinin hazfine veya Nûn'un hazfine mebni olur. **Bundan dolayı şöyle diyorlar: Emir fiili formüle etmek istediğinde, o zaman meczumlu (cezimli) muzâri fiili getir, sonra ondan muzâri harfini ve cezim harfini çıkar.]** (Bitti.)

Bunu açıklığa kavuşturmak için kaynaklarındaki lügat kaidelerinin araştırılmalarına dayanarak diyoruz ki (başarı Allah'tandır):

1- Emir fiili, muzâri fiilin sîgası bakımından muzâri harfi çıkarıldıktan sonra yapılır. Ancak emir fiili cezim olur. Dolayısıyla emir sîgası, muzâri harfi çıkarıldıktan sonra, doğal olarak da cezim edatı düşürüldükten sonra meczum (cezimli) olan muzâri fiilden yapılır. Çünkü cezim edatı, fiilden bir parça değildir. Şayet muzâri fiilinden emir fiiline ulaşmak istiyorsan, önce meczum fiil olması için muzâri fiiline “لم -Lem” gibi cezim harfini dahil et, sonra cezim harfi olan “Lem'i” düşür, yani muzâri fiilin meczum olan sîgasını cezim edatı olmaksızın bırak, sonra meczum (cezimli) muzâri fiilden muzâri harfini de çıkar ve işte böylece emir fiili senin için hazır olacaktır...

2- Örneğin “يخاف -Yehâfu” fiiline Lem'in dahil edilmesiyle “Lem Yehaf” olur, Lem'in düşmesiyle “Yehaf” olur, fiilin başında olan muzâri harfi “Ye'nin” hazfedilmesiyle “Haf” olur. İşte bu, “Hâfe” fiilinden yapılan emir fiilidir ve buna benzer diğer fiiller de bunun gibidir: (Yenemu, Yegûmu, Yegûlu ve Yezûru gibi...)

3- Örneğin “يفي -Yefi” fiiline Lem'in dahil edilmesiyle “لم يفي - Lem Yefi” olur, Lem'in düşmesiyle “Yefi” olur, fiilin başında olan muzâri harfi “Ye'nin” hazfedilmesiyle “Fi” olur. İşte bu, “Vefâ” fiilinden yapılan emir fiilidir ve buna benzer diğer fiiller de bunun gibidir: (Veâ, Vegâ ve Raê gibi...)

4- Örneğin “يضرب - Yedribu” fiiline Lem'in dahil edilmesiyle “Lem Yedrib” olur, Lem'in düşmesiyle “Yedrib” olur, fiilin başında olan muzâri harfi “Ye'nin” hazfedilmesiyle “Dırb” olur. Ancak baştaki harf Dad sakin harftir. Sakin harf ise sadece hemzetü'l vasl ile okunabilir. Böylece “İdrib” olur. İşte bu, “Darabe” fiilinden yapılan emir fiilidir ve buna benzer diğer fiiller de bunun gibidir: (Amele, Deâ, Benâ gibi...)

5- Sonuç olarak meczum (cezimli) muzâri fiilden muzâri harfi çıkarıldığı zaman mâzi fiille değil emir fiiliyle sonuçlanır. Binaenaleyh yukarıda yapılan açıklamalara göre İslam Şahsiyeti Kitabı'nın üçüncü cildinde geçen doğru bir sözdür ve “baskı sırasında düşmüş bir söz” de yoktur

Umarım mesele şimdi açıklığa kavuşmuştur.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 14 Şevval 1440

M. 17/06/2019

Cevaba, Emir'in (Allah onu korusun) aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3960/>